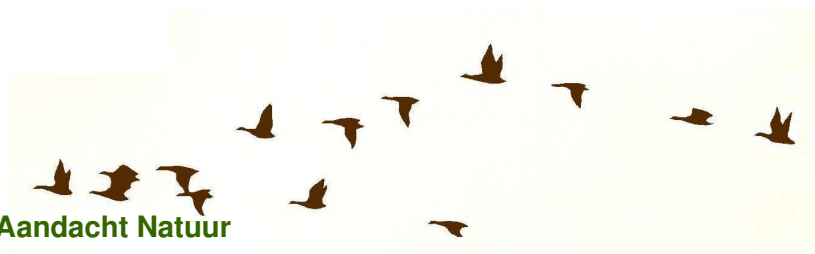

Nader onderzoek huismus en vleermuizen

Tropweere 16, De Weere

Nader onderzoek huismus en vleermuizen Tropweere 16, De Weere

8 september 2022, Hippolytushoef

Opdrachtgever:

Dhr. M. van Diepen
De Hooge Weere 29
1662 BA De Weere

Opdrachtnemer:

Bureau Aandacht Natuur
Slingerweg 85
1777AG Hippolytushoef
Tel: 0227-595576
Mob: 06-24818383
e-mail: aandachtnatuur@kpnmail.nl
www.aandachtnatuur.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	blz. 2
1.1 Aanleiding en doel.....	blz. 2
1.2 De Wet Natuurbescherming.....	blz. 3
2. Huidige situatie en methode.....	blz. 6
2.1 Gebieds- en planbeschrijving.....	blz. 6
2.2 Methode.....	blz. 7
3. Resultaten.....	blz. 9
3.1 Onderzoek huismus.....	blz. 9
3.3 Onderzoek vleermuizen.....	blz. 9
3.4 Overige waarnemingen beschermde soorten.....	blz. 12
4. Conclusies en advies.....	blz. 13
4.1 Onderzoek huismus.....	blz. 13
4.2 Onderzoek vleermuizen.....	blz. 13
4.3 Overige beschermde soorten.....	blz. 15
Literatuurlijst.....	blz. 16

Bijlage 1: Wet Natuurbescherming

Bijlage 2: Vleermuiswaarnemingen per veldronde

1. Inleiding

In opdracht van de heer M. van Diepen heeft een nader onderzoek naar huismussen en vleermuizen in het kader van de Wet Natuurbescherming plaatsgevonden aan de Tropweere 16 te De Weere. Het veldonderzoek heeft in de periode maart t/m september 2022 plaatsgevonden. De bevindingen van dit veldonderzoek worden in deze rapportage verder besproken.

Figuur 1. Ligging van de te slopen woning (geel kader) op het erf aan de Tropweere 16 (rood kader) te De Weere

1.1 Aanleiding en doel

In verband met de voorgenomen herinrichting van de Tropweere 16 te De Weere zal de betreffende woning worden gesloopt ten behoeve van nieuwbouw. De achterliggende schuur zal behouden blijven. Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling heeft Blom Ecologie een verkennend onderzoek (quickscan) in het kader van de Wet Natuurbescherming uitgevoerd aan de projectlocatie. Op basis van deze quickscan (*Blom Ecologie 2022-0169, 4 maart 2022*) bleek dat er een vervolgonderzoek noodzakelijk was naar het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus en vleermuizen in de te slopen / te renoveren bebouwing.

Het vervolgonderzoek is uitgevoerd door Bureau Aandacht Natuur en wordt hieronder verder besproken. Doel van het onderzoek is om vast te stellen of de beoogde locatie een functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen.

Ten aanzien van andere soortgroepen of andere aspecten van de Wet Natuurbescherming wordt verwezen naar de quickscan van Blom Ecologie (*Blom Ecologie 2022-0169, 4 maart 2022*).

1.2 Wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming in werking getreden en richt zich op de bescherming van natuurgebieden, -verbindingen, planten- en diersoorten en houtopstanden. Deze wet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten of gebieden in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Hieronder volgt een beknopte toelichting van de verschillende onderdelen in de Wet Natuurbescherming. Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar bijlage 1.

Gebiedsbescherming

Met de gebiedsbescherming zijn de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De beschermde gebieden uit de beide richtlijnen zijn hiermee opgenomen in de zogeheten Natura 2000-gebieden. Andere binnen de Wet Natuurbescherming te beschermen gebieden zijn aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), natuurverbinding of provinciaal landschap.

Voor ieder Natura 2000 gebied dient te worden getoetst aan de hiertoe aangewezen instandhoudingsdoelstellingen. Een onderdeel hiervan is tevens de beoordeling van externe effecten zoals de stikstof-emissie van projecten ten opzichte van eventueel aanwezige stikstofgevoelige habitats.

Voor de NNN, natuurverbindingen of andere beschermde gebieden gelden andere toetsingscriteria. Hierbij gaat het om een toetsing van de 'wezenlijke' of 'landschappelijke' waarden van een gebied of natuurverbinding. De regelgeving met betrekking tot deze gebieden is vastgelegd in de Provinciale Ruimte Ordening dan wel de Omgevingsverordening van de betreffende provincie.

Soortbescherming

De soortbescherming binnen de Wet Natuurbescherming kent drie beschermingsregimes, namelijk voor soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn (inclusief het verdrag van de Bern en Bonn) en een apart beschermingsregime voor 'andere soorten' die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade aan soorten en/of hun (functionele) leefomgeving mag worden toegebracht, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij'-principe). Centraal hierbij staat de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving.

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. De mate van negatieve effecten is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Voor de soortbescherming zijn per beschermingsregime dan ook een aantal verbodsbepalingen van kracht.

➤ Vogelrichtlijnsoorten

Op alle vogels is het beschermingsregime van paragraaf 3.1 van de Wet Natuurbescherming van toepassing. Hiermee is het verboden om in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen en worden ze voornamelijk tijdens de broedperiode beschermd. Voor het verstoren van broedende vogels of nesten kan in het belang van een ruimtelijk ingreep of bestendig beheer en onderhoud geen ontheffing of vrijstelling worden verkregen. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord, mits dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Daarnaast zijn de voortplantings- en vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van

boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Negatieve effecten dienen te worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden is een ontheffing noodzakelijk, maar kan alleen op grond van de volgende belangen worden afgegeven:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;

Een ontheffing kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen verslechtering van de staat van instandhouding van vogelsoort(en) optreedt.

➤ Habitatrichtlijnsoorten

Deze soorten worden beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. Op deze soorten is het beschermingsregime van paragraaf 3.2 van de Wet Natuurbescherming van toepassing. Het is hierbij verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, dan wel hun vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren te beschadigen, te vernielen of te rapen. Ook het opzettelijk verontrusten van bedoelde diersoorten is niet toegestaan.

Met betrekking tot de hierin opgenomen plantensoorten is het verboden om deze in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor het verstoren van deze soorten kan in het belang van een ruimtelijk ingreep of bestendig beheer en onderhoud geen ontheffing of vrijstelling worden verkregen. Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag dienen te worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden is een ontheffing noodzakelijk, maar kan alleen op grond van de volgende belangen worden afgegeven:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling

vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Een ontheffing kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van Europees beschermde soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

➤ “Andere” nationaal beschermde soorten

Dit betreffen de overige soorten welke bescherming vanuit nationaal oogpunt behoeven. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst waarvoor het beschermingsregime van paragraaf 3.3 van de Wet Natuurbescherming van toepassing is. Het is hierbij verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen, dan wel hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Met betrekking tot de hierin opgenomen plantensoorten is het verboden om deze in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Het beschermingsregime voor deze 'nationaal' beschermde soorten is geïnspireerd op de Habitatrichtlijn, maar zijn in sommige opzichten minder streng. Zo zijn de hierboven genoemde verboden niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. Tevens is het mogelijk om voor deze soorten een ontheffing of vrijstelling te verkrijgen in het kader van een ruimtelijke inrichting dan wel bestendig beheer en onderhoud. Ten aanzien van de ruimtelijke ordening en bestendig beheer is per provincie voor een aantal soorten een aparte vrijstellingslijst opgesteld. Het betreft veelal algemeen voorkomende soorten uit het beschermingsregime ‘andere’ beschermde soorten.

Bescherming houtopstanden

Voor het vellen van bomen buiten de bebouwde kom¹ in een houtopstand groter dan 10 are of een bomenrij van meer dan 20 bomen, dient dit vooraf te worden gemeld/aangevraagd. De initiatiefnemer is hierbij verplicht om hetzelfde areaal te herplanten.

Ontheffing, vrijstelling of vergunning

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten of gebieden, is een vergunning, ontheffing of vrijstelling nodig. De verantwoording van de Wet Natuurbescherming ligt nagenoeg geheel bij de Provincies en voorziet in één rechtsdocument, waarmee zowel een vergunning als ontheffing kan worden verleend.

Voor locatie gebonden ingrepen die in de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) staan vermeld kan de ontheffings- of vergunningsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming worden aangehaakt bij de omgevingsvergunning. De gemeente is in dit geval het bevoegd gezag. Bij de omgevingsvergunning vindt de natuurtoestemming plaats in de vorm van ‘Verklaringen van geen bedenking’ (Vvgb). De ‘Verklaring van geen bedenkingen’ wordt onder de Wet Natuurbescherming afgegeven door de provincie aan de gemeente. Als er geen Vvgb kan worden afgegeven door de provincie, kan de omgevingsvergunning niet verleend worden door de gemeente.

De eindverantwoordelijkheid voor de aan te leveren informatie ligt bij de aanvrager/initiatiefnemer. Gemeenten zijn als bevoegd gezag omgevingsvergunning er mede verantwoordelijk voor om te beoordelen of een aanvraag omgevingsvergunning compleet is. Het is ook mogelijk om een aparte ontheffing soortenbescherming of vergunning gebiedsbescherming in het kader van de Wet Natuurbescherming aan te vragen bij de desbetreffende provincie (bevoegd gezag). Voor initiatieven die niet vallen binnen de activiteiten van een omgevingsvergunning is dit eveneens van toepassing.

¹ De begrenzing van de bebouwde kom zoals vastgesteld door het college als “bebouwde kom Boswet”

2. Huidige situatie en methode

2.1 Gebieds- en planbeschrijving

Het plangebied bestaat uit een enigszins vervallen, vrijstaande woonhuis uit de jaren '50 van de vorige eeuw, gelegen aan de Tropweere 16 ten noorden van het lintdorp De Weere. De Tropweere bestaat eveneens uit een lintbebouwing gesitueerd in het ruilverkavelingsgebied De Gouw, gelegen tussen Abbekerk en Aartswoud in het noordelijk deel van West-Friesland in de provincie Noord-Holland.

Figuur 2. Vooraanzicht van de woning aan de Tropweere 16 te De Weere.

De woning betreft een vrijstaande woning met aanbouw. De woning heeft twee woonlagen, een bijkeuken (aanbouw) en een bergruimte in de nok. De woning bevat gemetselde gevels en beschikt over een zadeldak bedekt met dakpannen (opnieuw verbeterde holle pan). De aanbouw heeft een plat dak en bevat een houten dakrand. De halfsteense muren beschikken over een luchtspouw, echter ontbreken open stootvoegen. Aan de voor- en achtergevel zijn overhangende kantpannen aanwezig. De kantpannen sluiten redelijk goed aan op de gemetselde gevels. Het dak van de woning bevat enkele scheefliggende dakpannen en kierende loodslabben ter hoogte van de schoorsteen.

De ruimte rond de woning heeft een open karakter en bevat restanten van een tuin. Bomen en struiken ontbreken op en rond de projectlocatie. De directe omgeving van de planlocatie wordt gekenmerkt door een agrarisch cultuurlandschap en de (grotendeels) agrarische lintbebouwing van de Tropweere. In de directe omgeving zijn enkele kavelsloten aanwezig, als ook aan weerszijden van de weg voor de woning. Met uitzondering van een jonge bomenrij langs een deel van de Tropweere is er geen sprake van een opgaande beplanting in de nabije omgeving van de planlocatie.

Het planvoornemen bestaat uit de sloop van de woning, waarna een nieuwe woning elders op het perceel worden gerealiseerd. De schuur aan de achterzijde van het perceel blijft

behouden binnen de beoogde ontwikkeling. Verder zal een herinrichting van het terrein plaatsvinden, bestaande uit de realisatie van een siertuin en -bestrating zoals inrit en parkeergelegenheid.

2.2 Methode

Aan de hand van het verkennend onderzoek (*Blom Ecologie 2022-0169, 4 maart 2022*) is beoordeeld dat de te slopen bebouwing mogelijkheden biedt als vaste rust- en verblijfplaats voor huismus en verschillende soorten vleermuizen.

In verband met het mogelijk voorkomen van de jaarrond beschermde soort huismus heeft conform het hiervoor geldende kennisdocument (*Bij12, juli 2017*) een gericht veldonderzoek plaatsgevonden naar het voorkomen van deze vogelsoorten in en rond de te slopen bebouwing. Ten behoeve van de inventarisatie van huismus heeft op 2 en 26 april 2022 een ochtendronde plaatsgevonden. Hierbij is de projectlocatie onderzocht op zingende mannetjes of andere nest-indicerende activiteiten van huismus. De veldbezoeken zijn uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden voor het inventariseren van huismussen, zie tabel 1.

Tabel 1. Weersomstandigheden en data veldonderzoek

Datum	Zonsondergang/ zonsopkomst	Start	einde	Temp.	Wind	Overig
02-04-'22	07:12 uur	08:00 uur	09:30 uur	6°C	1-2 bf	bewolkt
26-04-'22	06:17 uur	07:30 uur	09:00 uur	8°C	2-3 bf	licht bewolkt
31-05-'22	21:53 uur	21:50 uur	23:55 uur	13°C	1-2 bf	bewolkt met af en toe motregen
24-06-'22	22:08 uur	22:05 uur	24:10 uur	20°C	0-1 bf	helder
10-07-'22	05:28 uur	03:20 uur	05:28 uur	14°C	0-1 bf	bewolkt
16-08-'22	21:05 uur	22:05 uur	24:05 uur	21°C	0-1bf	bewolkt
05/06-09-'22	20:21 uur	23:30 uur	01:30 uur	20°C	2-4bf	Bewolkt (af en toe motregen)

In dit kader heeft, conform het protocol voor vleermuisinventarisaties (*Vleermuisvakberaad NGB & Zoogdiervereniging, januari 2021*), een gericht veldonderzoek plaatsgevonden naar het voorkomen van vleermuizen. Het doel van het vleermuisonderzoek is om vast te stellen of de betreffende gebouwen worden gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats door vleermuizen. Hiertoe zijn drie veldrondes uitgevoerd in de kraamperiode (15 mei tot 15 juli) van 2022 en twee veldrondes in de paarperiode van 2022 (15 augustus tot 1 oktober), zie tabel 1.

De projectlocatie betreft een relatief kleine woning welke rondom toegankelijk en overzichtelijk is. Gezien het beperkt aantal mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen, mede door het ontbreken van open stootvoegen, is voor het nader onderzoek vleermuizen volstaan met de inzet van één persoon.

Voor het vleermuisonderzoek is gebruik gemaakt van een batdetector (Pettersson D240X). Hiermee kunnen de ultrasone geluiden, die vleermuizen tijdens het vliegen uitzenden, voor het menselijk gehoor hoorbaar gemaakt worden. Indien noodzakelijk, is gebruik gemaakt van opnameapparatuur. Bij twijfel is het geluid opgenomen en geanalyseerd in het hiervoor speciaal ontworpen computerprogramma Batsound. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het 'Protocol voor vleermuisinventarisaties' dat januari 2021 is geactualiseerd en mede tot stand is gekomen met de Zoogdiervereniging en wordt gehanteerd door het Netwerk Groene Bureaus (waarbij Bureau Aandacht Natuur is aangesloten) voor het uitvoeren van vleermuisonderzoek.

Uiteraard zijn ook andere belangwekkende waarnemingen meegenomen in de rapportage en is op basis van een literatuurstudie een effectenbeoordeling gemaakt met betrekking tot de beoogde werkzaamheden.

3. Resultaten

Binnen het plangebied zijn er gedurende het nader onderzoek naast een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis, voornamelijk algemeen voorkomende vogelsoorten en passerende dan wel foeragerende vleermuizen aangetroffen. Hieronder worden de bevindingen van het nader onderzoek verder omschreven.

3.1 Onderzoek huismus

Tijdens het onderzoek naar huismus zijn er in de onderzochte woning geen nestlocaties van huismus aangetroffen. Met uitzondering van een roepend mannetje huismus in de tuin van de Tropweer 18 (boerderij ten noorden van het plangebied), zijn er de planlocatie geen huismussen waargenomen. De betreffende huismus was tijdens beide veldrondes op 2 en 26 april 2022 slechts korte periodes aanwezig en vloog veelal langs de boerderij naar het noorden en had geen binding met de woning. Het mannetje huismus werd niet zingend waargenomen in de goot of op het dak van de woning en er was geen sprake van vluchten met nestmateriaal of voedsel. Een vrouwtje huismus werd eveneens niet waargenomen op of in de directe omgeving van de planlocatie. De onderzoekslocatie en de directe omgeving maken geen onderdeel uit van het essentieel leefgebied van huismus.

Tijdens beide veldrondes op 2 en 26 april 2022, zijn met uitzondering van een witte kwikstaart geen gebouw bewonende broedvogels bij of in de te slopen woning waargenomen. De witte kwikstaart vertoonde echter geen nest-indicerend gedrag in/aan de woning. Andere (broed)vogelsoorten die op en rond het erf zijn waargenomen betreffen meerkoet, putter, Turkse tortel, koolmees en kauw. In de achterliggende graslanden zijn verder nog bergeend en kievit waargenomen.

Van genoemde vogelsoorten hebben enkele zangvogels mogelijk een nestlocatie in de erfbeplanting van het agrarisch erf ten noorden van de woning. Broedende vogels of nesten in te slopen bebouwing zijn niet aangetroffen. Eventuele nestlocaties van vogelsoorten met een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats of sporen die wijzen op hun aanwezigheid (braakballen/ uitwerpselen, prooiresten etc.) zijn eveneens niet aangetroffen binnen het plangebied.

3.2 Onderzoek vleermuizen

Vooraf aan het vleermuisonderzoek heeft op 2 april 2022 (na de huismusronde) een inspectie van de woning plaatsgevonden naar de mogelijke functie van de woning voor vleermuizen. Hierbij zijn de omschreven mogelijkheden in de quickscan (*Blom Ecologie 2022-0169, 4 maart 2022*) met behulp van een ladder, zaklamp en waar nodig een endoscoop nagelopen op de eventuele aanwezigheid van sporen van vleermuizen. De woning is gelegen in een zeer open, vrij intensief agrarisch gebied. Vanwege het ontbreken van een opgaande beplanting en (voldoende) brede waterelementen in de omgeving van de Tropweere, kan worden verwacht dat de woning van beperkt belang is voor vleermuizen. In de quickscan (*Blom Ecologie 2022-0169, 4 maart 2022*) werd echter geconcludeerd dat nader onderzoek noodzakelijk is naar de vleermuissoorten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en gewone grootoorvleermuis. De mogelijkheden voor vleermuizen worden in de quickscan als volgt omschreven: “De woning vertoont kieren tussen de dak- en kantpannen die vleermuizen toegang kunnen verlenen tot de dakruimten en de spouwmuur. Daarnaast zijn er mogelijk

ruimtes tussen de loodslabben rondom de schoorsteen of zijn dakruimten bereikbaar via de openingen.”

Op basis van de foto's en omschrijving in de quickscan (*Blom Ecologie 2022-0169, 4 maart 2022*) in combinatie met de ligging van de projectlocatie in een open agrarisch landschap zonder begeleidende groen- en waterelementen, kan de functie van de woning voor met name soorten als meervleermuis en grootoorvleermuis in twijfel worden getrokken. Aangezien voor deze soorten, conform het protocol voor vleermuisinventarisaties (*Vleermuisvakberaad NGB & Zoogdiervereniging, januari 2021*) een uitbreiding van de onderzoeksinspanning noodzakelijk is, is er ten behoeve van de nadere onderbouwing voor gekozen om onder andere de beschreven openingen in de woning nader te inspecteren met behulp van een ladder, zaklamp en endoscoop.

Bij de inspectie van loodslabben rond de schoorsteen zijn er geen sporen van vleermuizen aangetroffen. Daarbij is er tot aan de schoorsteen een dakbeschot aanwezig en kunnen vleermuizen niet tot in de zoldering (dakruimten) komen. Grootoorvleermuizen maken gebruik van holtes en ruimtes waar de soort vrij kan hangen, zoals zolders/ruimtes in kerken, kloosters en oude boerderijen. Op basis van de nader inspectie kan worden gesteld dat dergelijk ruimtes niet aanwezig/bereikbaar zijn. Tevens kan de soort op basis van de ligging van het plangebied worden uitgesloten. Grootoorvleermuis jaagt bij voorkeur in loofbos en gemengd bos, maar ook wel in en rond vrijstaande bomen en bosranden. Om bij die jachtplekken te komen maken grootoorvleermuizen bij voorkeur gebruik van heggen, bomenrijen en omheiningen (*Hoogeboom e.a., 2014*). Bossen en bosranden ontbreken in de omgeving van het plangebied, als ook begeleidende beplantingen. Ter hoogte van de Tropweere 16 is langs de weg een jonge rij bomen aanwezig, maar vormt geen verbinding met andere bomenrijen of bosgebieden, waarmee een belang van de woning voor gewone grootoorvleermuis kan worden uitgesloten.

Figuur 3. Het dakbeschot onder het loodwerk is beperkt toegankelijk voor vleermuizen en biedt geen toegang tot een (open) zoldering. Ook sporen die wijzen op een verblijfplaats van vleermuizen zijn niet aangetroffen onder de loodslabben.

Met betrekking tot meervleermuis wordt in de quickscan (*Blom Ecologie 2022-0169, 4 maart 2022*) aangegeven dat nader onderzoek noodzakelijk is in verband met de aanwezigheid van groot oppervlaktewater in de omgeving (*tabel 3.1, paragraaf 3.1*). Echter wordt reeds in paragraaf 1.1 van de quickscan aangegeven dat er géén sprake is van bosgebieden of grote waterlichamen in de nabije omgeving van de planlocatie. Daarbij wordt in paragraaf 3.1 van de quickscan verwezen naar de aangetroffen vleermuissoorten binnen een straal van twee kilometer (NDFF 2012-2022); hierin wordt meervleermuis niet genoemd. Gezien het ontbreken van geschikt habitat voor meervleermuis (grote waterpartijen) in de omgeving wordt dan ook niet verwacht dat deze soort een verblijfplaats

heeft in de woning en is het nader onderzoek niet uitgebreid ten behoeve van deze soort. Tijdens de inspectie van de dakranden en andere openingen zijn er met uitzondering van verse uitwerpselen en een exemplaar van een gewone of ruige dwergvleermuis, geen sporen gevonden van verblijfplaatsen van vleermuizen. Het betreffende dier had zich gevestigd in een smalle kier tussen de gevel en de kantpan aan de voor(west)zijde van de woning. Op andere locaties zijn geen uitwerpselen of andere sporen aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van vleermuizen. Tijdens de inspectie bleek dat de spouwmuren aan de voor- en achter gevel uitsluitend toegankelijk waren bij de verzakte dakgoten aan de woning. De hoekpannen zijn aan de gevel vastgemetseld. De waargenomen dwergvleermuis zat onder de kantpan, tussen de cementdelen, zie figuur 4. Op basis van de bevindingen van de inspectie is een nader onderzoek gestart voor het vaststellen van met name zomer- en paarverblijven van de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. De bevindingen van het onderzoek zijn hieronder verder besproken. Voor de waarnemingen per veldronde zie bijlage 2.

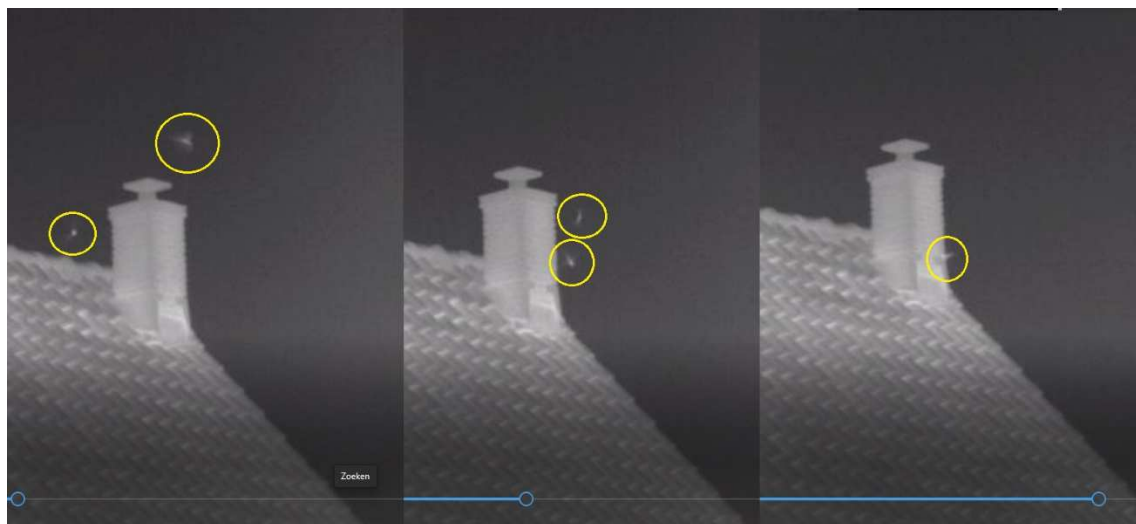
Figuur 4. Verse uitwerpselen op vensterbank en (ruige) dwergvleermuis onder kantpan van de woning aan de Tropweere 16 te De Weere.

In de kraamperiode (15 mei t/m 15 juli) van 2022 worden tijdens de avondrondes zo'n 40 minuten tot een uur na zonsondergang de eerste vleermuizen waargenomen. De waarnemingen op 31 mei 2022 hebben betrekking op enkele passerende en kortstondig foeragerende gewone dwergvleermuizen buiten het plangebied. Tijdens deze avondronde van 31 mei 2022 worden uitsluitend drie waarnemingen van gewone dwergvleermuis gedaan, geen van allen hadden betrekking op het projectgebied. Tijdens de avondronde van 24 juni komt om 22:47 uur een passerende gewone dwergvleermuis waargenomen aan de voor(west)zijde van de woning. Vanaf 23:00 uur zijn er op 300 meter van de projectlocatie twee foeragerende laatvliegers aanwezig, waarvan er één kortstondig de projectlocatie aandoet. Na 23:06 wordt er met uitzondering van een passerende gewone dwergvleermuis ten oosten van het plangebied geen vleermuizen meer waargenomen. Tijdens de ochtendronde van 10 juli 2022 wordt kort na aankomst, op enige afstand ten zuiden van de projectlocatie een foeragerende laatvlieger waargenomen en wordt circa 20 minuten later gehoord ten noorden van het projectgebied. Om 4:44 uur passeert een laatvlieger van noord naar zuid de projectlocatie. Tussen 4:00 uur en 4:52 wordt er op de

projectlocatie drie maal een kortstondig foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. De laatste waarneming om 4:52 was een foeragerende gewone dwergvleermuis bij het agrarische bedrijf aan de Tropweere 18, ten noorden van het projectgebied. Van invliegende dieren was geen sprake.

Tijdens de paarperiode is zowel op 16 augustus als 5-6 september 2022 een baltsverblijfplaats van ruige dwergvleermuis vastgesteld ter hoogte van de schoorsteen aan de oostzijde van de woning. Tijdens de vleermuisronde op 16 augustus is veelal één exemplaar ruige dwergvleermuis geconstateerd welke zo nu en dan (in vlucht) een werfroep liet horen. Alleen rond middernacht was de betreffende ruige dwergvleermuis circa 10 minuten op een vaste plek bij de schoorsteen te horen. In de nacht van 5 op 6 september was vrijwel continu de werfroep rond de projectlocatie aanwezig en zijn er enige tijd sprake van een baltsvlucht van twee ruige dwergvleermuizen en zijn aantippende dieren waargenomen ter hoogte van de schoorsteen, zie de beelden van de warmtebeeldcamera in figuur 5.

Figuur 5. Baltsvlucht van twee ruige dwergvleermuizen rond de schoorsteen van de woning en aanvliegend/aantippende ruige dwergvleermuis bij open stootvoeg in de schoorsteen.

Tevens is tijdens beide veldrondes enige tijd een foeragerende laatvlieger aanwezig ten noordwesten van de projectlocatie en werden enkele passerende of kortstondig foeragerende gewone dwergvleermuizen gehoord. Geen van deze dieren vertoonden een werfroep of hadden binding met de betreffende bebouwing. Als laatste zijn tijdens de veldronde van 16 augustus enkele hoog overvliegende rosse vleermuizen geconstateerd. De rosse vleermuis is een uitsluitend boom bewonende soort, welke boven open gebieden foerageert. Deze soort had dan ook geen specifieke binding met de projectlocatie.

Andere waarnemingen betreffende hoofdzakelijk enkele passerende en foeragerende gewone dwergvleermuizen, laatvliegers en rosse vleermuizen in de directe omgeving van het projectgebied. Vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten zijn niet aangetroffen. Gezien de geringe aantallen tijdens de veldrondes en de kortstondigheid van de meeste waarnemingen, is van er geen sprake van een belangrijk foerageergebied. Ook een eventuele vliegroute van vleermuizen over of langs de projectlocatie is niet vastgesteld.

3.3 Overige waarnemingen beschermde soorten

Andere beschermde soorten of soortgroepen dan hierboven genoemd zijn tijdens het veldonderzoek niet waargenomen op of in de omgeving van de projectlocatie. Gezien de aanwezige terreintypen worden overige zwaar beschermde soorten of soortgroepen zoals marterachtigen, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en andere ongewervelde niet verwacht binnen of in de directe omgeving van het plangebied.

4. Conclusies en advies

Hieronder worden de conclusies ten aanzien van het nader onderzoek beschreven en aangegeven of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

4.1 Onderzoek huismus

Op de projectlocatie zijn uitsluitend enkele algemeen voorkomende broedvogels aangetroffen. Voor alle beschermde inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Wet Natuurbescherming een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. In de praktijk betekent dit dat storende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen² uitgevoerd mogen worden.

Handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels (categorie 1 t/m 4) verstoren zijn eveneens niet toegestaan. Nestlocaties van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw worden gezien als een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats. Voor de verstoring van deze verblijfplaatsen en belangrijk leef- of foerageergebied is ook buiten het broedseizoen een ontheffing noodzakelijk. In de te slopen bebouwing zijn geen nesten van huismus aanwezig. Ook met betrekking tot andere genoemde jaarrond beschermde vogelsoorten zijn geen mogelijke of potentiële nestlocaties waargenomen, dan wel sporen gevonden die wijzen op de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelsoorten op de projectlocatie.

Met betrekking tot de jaarrond beschermde vogelsoorten huismus kan de aanwezigheid van genoemde soort op basis van het nader onderzoek worden uitgesloten. Een ontheffingsaanvraag met betrekking tot een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels in het kader van de Wet Natuurbescherming is hiermee niet noodzakelijk.

4.2 Onderzoek vleermuizen

Met betrekking tot vleermuizen is een dwergvleermuis waargenomen onder de kantpan op 2 april 2022 aan de westgevel van de woning. Tijdens het nader onderzoek in 2022 is uitsluitend een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis aangetroffen en kon een zomerverblijfplaats van gewone- of ruige dwergvleermuis niet worden vastgesteld. Het aangetroffen dier onder de dakrand op 2 april betreft vermoedelijk een mannetje ruige dwergvleermuis, welke tevens in het najaar van 2022 een paarverblijfplaats heeft in de schoorsteen van de woning.

Andere waarnemingen betreffende hoofdzakelijk enkele passerende en foeragerende gewone dwergvleermuizen, laatvliegers en rosse vleermuizen in de directe omgeving van het projectgebied. Vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten zijn niet aangetroffen.

Met betrekking tot vleermuizen is geconstateerd dat er sprake is van een vaste rust- en verblijfplaats van ruige dwergvleermuis. Ten behoeve van de voorgenomen sloop en nieuwbouw dient een ontheffing te worden aangevraagd voor het verwijderen van de aangetroffen paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis.

Om te voorkomen dat negatieve effecten optreden op de aanwezigheid van de beschikbare paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis dienen vooraf mitigerende

² In het kader van de Wet Natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Doorgaans gaat het hierbij om de periode van 15 maart t/m 15 juli.

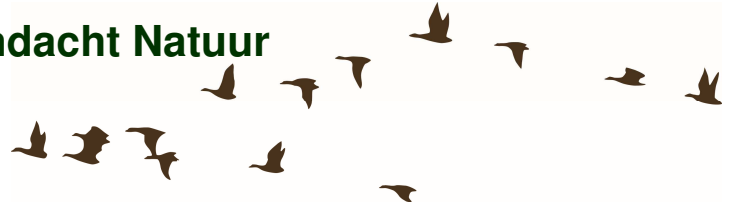
maatregelen te worden genomen. Op basis van het kennisdocument ruige dwergvleermuis (*BIJ12, juli 2017*) dient voor het verwijderen van een paarverblijfplaats de volgende werkwijze te worden aangehouden:

- Binnen 100 – 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats (zie bijlage 3), dienen per verblijfplaats minimaal vier alternatieve (tijdelijke) verblijfplaatsen worden aangebracht.
- De vleermuiskasten dienen op geschikte plaatsen te worden opgehangen met een vrije aanvliegroute op een minimale hoogte van 3 meter en vrij van kunstlicht.
- Ter gewenning dient, per soort en type verblijfplaats, een gewenningsperiode te worden aangehouden alvorens de oorspronkelijke verblijfplaats te verwijderen. Voor ruige dwergvleermuis gaat het hierbij om een gewenningsperiode in de actieve periode van de soort (april t/m oktober) van minimaal 1 maand.
- Met betrekking tot verblijfplaatsen in bebouwing, dienen de alternatieven bij voorkeur in of aan bestaande bebouwing te worden geplaatst en zoveel mogelijk dezelfde eigenschappen hebben als de oorspronkelijke verblijfplaatsen.
- Met betrekking tot ruige dwergvleermuis worden uitwendige vleermuiskasten (in bomen) als alternatief voor verblijfplaatsen in gebouwen als tijdelijke oplossing gezien. Bij het toepassen van tijdelijke verblijfplaatsen (uitwendige kasten) is het noodzakelijk om met de geplande nieuwbouw alternatieven te realiseren in de nieuwbouw (natuur-inclusief bouwen).
- De sloop van de woning dient plaats te vinden wanneer er geen gebruik wordt gemaakt van de vleermuisverblijfplaats. Indien niet gegarandeerd kan worden of vleermuizen aanwezig zijn dienen de verblijfplaatsen tenminste drie weken vooraf aan de sloopwerkzaamheden ongeschikt te worden gemaakt.
- Het ongeschikt maken van verblijfplaatsen kan het beste worden gedaan in de actieve periode van vleermuizen, vooraf aan de kritische periodes zoals de kraam- of paarperiode en bij voorkeur als er geen vleermuizen aanwezig zijn.

De genoemde maatregelen zijn afkomstig uit het kennisdocument ruige dwergvleermuis. Hierin staan de voorwaarden die in acht moeten worden genomen om verblijfplaatsen te compenseren / mitigeren, op basis waarvan een ontheffing kan worden aangevraagd.

Figuur 5. Vier alternatieve vleermuiskasten aan de westgevel van de achtergelegen (te behouden) schuur aan de Tropweere 16 op nog geen 25 meter van de oorspronkelijk zomerverblijfplaats.

Op 26 april 2022 zijn voor de tijdelijke mitigatie van de paarverblijfplaats vier vleermuiskasten opgehangen aan de westgevel van de achterliggende schuur, zie figuur 5. Hiermee bevinden de alternatieve verblijfplaatsen zich op nog geen 25 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats en zijn gericht op dezelfde windrichting. Hiermee is de gewenningsperiode reeds verstreken wanneer het onderzoek is afgerond en een ontheffingsaanvraag wordt gedaan/afgerond.

Met het nemen van bovenstaande mitigerende maatregelen blijft de paarverblijfplaats voor ruige dwergvleermuis gegarandeerd. Met uitzondering van de woning vinden er geen wijzigingen plaats in de aanwezigheid van de groenstructuren rond het erf. Met de voorgenomen herinrichting is verder geen sprake van een achteruitgang van het functioneel leefgebied van ruige dwergvleermuis en zal de ingreep naar verwachting geen negatief effect hebben op het voorkomen van ruige dwergvleermuis.

4.3 Overige beschermde soorten

Het nader onderzoek heeft zich hoofdzakelijk gericht op de aanwezigheid van (verblijfplaatsen van) huismus en vleermuizen. Een nader onderzoek naar het voorkomen van andere beschermde soorten is op basis van de quickscan (Blom Ecologie 2022-0169, 4 maart 2022) niet noodzakelijk.

Andere zwaar beschermde soorten zijn niet aangetroffen op de projectlocatie en kunnen tevens op basis van de aanwezige terreintypen en verspreidingsgegevens worden uitgesloten. Echter kunnen veranderingen in de situatie binnen het plangebied of in de planvorming altijd leiden tot andere inzichten en daarmee tot wijziging van deze conclusies. Mogelijk kunnen gedurende het planproces of de werkzaamheden zich nieuwe soorten gaan vestigen. Bij constatering van een beschermde soort tijdens de voorgenomen activiteiten, kan het alsnog noodzakelijk zijn om maatregelen te nemen en/of ontheffing aan te vragen voor deze soort(en).

Literatuurlijst

- Broekhuizen, S., Hoekstra K., Thissen J.B.M., Canters K.J., Buys J.C. (redactie), 2016, *Atlas van de Nederlandse zoogdieren Natuur van Nederland 12*, Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden
- Kapteyn K., 1995, *Vleermuizen in het landschap over hun ecologie, gedrag en verspreiding*, Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs bv, Haarlem / Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, *Het protocol voor vleermuisinventarisaties*, 1 januari 2021.
- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W., 2009, *De amfibieën en reptielen van Nederland – Nederlandse fauna 9*, Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden
- Hoogeboom D., Ruitenbeek W., Visbeen F., Wondergem J., 2014, *Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren 1989-2014*, Landschap Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdier Studiegroep (NOZOS), Springeruit Drukwerk
- Bos F., Bosveld M., Groenendijk D., van Swaay C., Wynhoff I., De Vlinderstichting, 2006, *De Dagvlinders van Nederland (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)*, *Nederlandse fauna 7*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2002, *De Nederlandse libellen (Odonata)*, *Nederlandse fauna 4*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- BIJ12, juli 2017, *Kennisdocument huismus – Passer domesticus*, versie 1.0, Utrecht
- BIJ12, juli 2017, *Kennisdocument gierzwaluw – Apus apus*, versie 1.0, Utrecht
- Van Dam M.H.P., De Staatssecretaris van Economische Zaken, 28 oktober 2016, *Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 16 oktober 2016, nr. WJZ / 16153443, houdende regels ter uitvoering van de Wet natuurbescherming en het Besluit natuurbescherming (Regeling natuurbescherming, Staatscourant Nr.55791*
- Van Dam M.H.P., De Staatssecretaris van Economische Zaken, 19 januari 2016, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden
- Ministerie van Economische zaken, 3 december 2016, *Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen*, StainessMedia.com
- Provinciale Staten van Noord-Holland, *Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van tot vaststelling van de Verordening vrijstellingen soorten Noord-Holland*, Haarlem
- Dienst Regelingen (2009). *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.
- www.vogelbescherming.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- www.noord-holland.nl
- www.rijksoverheid.nl
- <https://geoapps.noord-holland.nl/>

Bijlage 1. Wet Natuurbescherming

Inleiding Wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming in werking getreden en vervangt de Natuurbeschermingswet 1998 (1 oktober 2005), de Flora- en faunawet (1 april 2002) en de Boswet (20 juli 1961). De Wet Natuurbescherming heeft tot doel om (1) de biodiversiteit in Nederland te beschermen, (2) het decentraliseren van verantwoordelijkheden en (3) het vereenvoudigen van de wet- en regelgeving. De voorgaande natuurwetgeving kende verschillende bevoegde gezagen en rechtsdocumenten (vergunning, ontheffing en melding). De verantwoording van de Wet Natuurbescherming komt vrijwel geheel bij de Provincies te liggen en voorziet in één rechtsdocument, waarmee zowel een vergunning als ontheffing wordt verleend. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote internationale belangen of provincie overschrijdende zaken zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

In deze wet, gepubliceerd op 19 januari 2016 in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden Nr. 34, jaargang 2016, is het behoud van de biologische diversiteit en een duurzaam gebruik van de bestanddelen daarvan en de instandhouding van de natuurlijke habitats (*richtlijn 92/43/EEG, 21 mei 1992*) en de wilde flora en fauna (*PbEG 1992, L206*), het behoud van de vogelstand (*richtlijn 2009/147/EG, 30 november 2009; PbEU 2010, L20*) en diverse verdragen inzake de biologische diversiteit en de bescherming van bedreigde dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving geregeld.

Gebiedsbescherming

Met de gebiedsbescherming (voorheen de Natuurbeschermingswet 1998) zijn de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De beschermde gebieden uit de beide richtlijnen zijn hiermee opgenomen in de Natura 2000-gebieden. In Nederland zijn 164 Natura 2000-gebieden vastgesteld. Per Natura 2000-gebied zijn de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en/of vogelrichtlijnsoorten apart aangewezen. Iedereen die vermoedt of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingdoelen, nadelige gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, is verplicht deze handelingen achterwege te laten of te beperken dan wel te verzachten (middels mitigerende maatregelen). Het bevoegd gezag kan beperkende maatregelen opleggen om schadelijke activiteiten te verzachten of te voorkomen. Voor onvermijdelijke schade is men verplicht een vergunning aan te vragen.

Andere te beschermen gebieden bestaan uit gebieden aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), natuurverbinding (evz) of provinciaal landschap. Deze beschermde waarden van de NNN of een natuurverbinding zijn niet toegespitst tot bepaalde soorten of habitats, zoals bij de Natura 2000-gebieden), maar gaat het hoofdzakelijk om de 'wezenlijke' of 'landschappelijke' waarden van een gebied of natuurverbinding.

- **Natura 2000-beheerplannen**

Regulier beheer en bestaand gebruik zijn (of worden) opgenomen in Natura 2000-beheerplannen. Na vaststelling van de beheerplannen hoeft daarvoor geen vergunning aangevraagd te worden.

- **Cumulatieve effecten**

Door een combinatie van activiteiten kunnen namelijk ook negatieve effecten optreden, de zogeheten *cumulatieve effecten*. Hierbij wordt als richtlijn gehanteerd dat alleen plannen en projecten, waarover een definitief besluit is genomen, bij deze beoordeling worden betrokken.

- **Beschermde Natuurmonument**

Tevens waren, voordat Natura 2000 gebieden bestonden, zogeheten Beschermde Natuurmonumenten aangewezen. Voor deze gebieden bestaan vaak minder concrete natuurdoelen en was gericht op de instandhouding van de wezenlijke waarden, zoals natuurschoon en natuurwetenschappelijke waarden. In de Wet Natuurbescherming komen de aanwijzingen van Beschermde Natuurmonument te vervallen.

Soortbescherming

De soortbescherming binnen de Wet Natuurbescherming kent drie beschermingsregimes, namelijk voor soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn (inclusief het verdrag van de Bern en Bonn) en een apart beschermingsregime voor 'andere soorten' die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn. Elk van deze van de regimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Hiermee zijn binnen de Wet Natuurbescherming ruim 700 vogelsoorten en 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade aan soorten en/of hun (functionele) leefomgeving mag worden toegebracht, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal hierbij staat de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

In de Wet Natuurbescherming worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- 80 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- alle van nature in Nederland in het wild levende vogels
- alle vleermuizen (22) die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- 39 terrestrische zoogdieren en 7 marine zoogdieren
- alle amfibieën (16) en reptielen (7) die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- een beperkt aantal soorten vissen (8), en schaal- en schelpdieren (3)
- bepaalde soorten insecten zoals vlinders (27), libellen (16) en kevers(6)

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn per beschermingsregime een aantal verbodsbepalingen van kracht.

• Beschermingsregime Vogels

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogelsoorten zijn beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn. Het gaat om ca. 700 soorten die van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomen. In de praktijk betreft het alle soorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, in totaal ca. 290 soorten. Op alle vogels is het beschermingsregime van paragraaf 3.1 van de Wet Natuurbescherming van toepassing en betreft de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen
- Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben
- Het is verboden vogels opzettelijk te (ver)storen tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort¹

¹ Afhankelijk van de betekenis van de lokale vogelpopulatie kan sprake zijn van een effect op de landelijke staat van instandhouding. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met cumulatieve effecten op de landelijke staat van de soort. Het beschadigen van nesten tijdens het broedseizoen blijft verboden, maar het verstoren van vogels niet, tenzij er sprake is van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Voor de verstoring van broedende vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing of vrijstelling verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;

Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. De jaarrond beschermde nestlocaties zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Voor de overige vogelsoorten geldt dat (opzettelijke) verstoring van broedende dieren is verboden. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord, mits dit geen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli.

• Beschermingsregime Habitatrichtlijnsoorten

Deze soorten worden beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. De Europees beschermde soorten, niet vogels zijnde, bestaan uit soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, inclusief het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Op deze soorten is het beschermingsregime van paragraaf 3.2 van de Wet Natuurbescherming (artikel 3.5, lid 1 (fauna) en lid 5 (flora)) van toepassing en betreft de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk² te doden of te vangen.
- Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Het is verboden dieren opzettelijk te verontrusten.
- Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn (bijlage IV), het Verdrag van Bern (Bijlage I en II) of het Verdrag van Bonn (Bijlage I) kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

² In de Wet Natuurbescherming is bij meerdere verbodsbepalingen het "opzetvereiste" toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn niet verboden. Daarbij is echter van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: "Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant...".

- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

• Beschermingsregime “andere” beschermde soorten

Dit betreffen “andere” soorten welke bescherming vanuit nationaal oogpunt behoeven. De andere, ‘nationale’ soorten staan vermeld in een bijlage van de wet die hoort bij artikel 3.10. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst waarvoor het beschermingsregime van paragraaf 3.3 van de Wet Natuurbescherming van toepassing is. Het beschermingsregime voor deze ‘nationaal’ beschermde soorten is geïnspireerd op de Habitatrichtlijn, maar zijn in sommige opzichten minder streng en gelden de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Het verbod om dieren opzettelijk te doden of te vangen en het verbod om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen, is niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Voor de ‘andere’ (nationaal) beschermde soorten kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven beschreven;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraaftplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied,
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

• Mitigatie en compensatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (=verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Indien dergelijke maatregelen kunnen worden getroffen waardoor negatieve effecten kunnen worden voorkomen, vindt geen overtreding van de verbodsbepalingen plaats. Voorbeelden van mitigerende maatregelen die een overtreding kunnen voorkomen zijn:

- het aanpassen van de werkvolgorde of uitvoeringsperiode
- het gebruik maken van andere werkapparatuur
- of de werkzaamheden faseren in ruimte en tijd

Voor een aantal soorten (23) kan met betrekking tot mitigerende maatregelen ten aanzien van (verstorende) werkzaamheden of activiteiten, worden gehandeld conform een soortenstandaard. In de soortenstandaard staan naast ecologische informatie van de betreffende soort ook de mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen, te verminderen en/of te herstellen.

Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden, is een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen verslechtering van de staat van instandhouding van vogelsoort(en) optreedt en/of geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de overige Europees en nationaal beschermde soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Maatregelen die de effecten op de plek van handeling herstellen, zijn mitigerend van aard; maatregelen die de effecten voor de populatie opheffen door herstel of verbetering op een andere plek zijn compenserend van aard. In de soortenbescherming wordt, in tegenstelling tot de gebiedenbescherming, geen scherp onderscheid gemaakt tussen mitigerende en compenserende maatregelen. Belangrijk is dat de staat van instandhouding gegarandeerd wordt.

- **Vrijstelling**

Onder de Wet Natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk, zoals provinciale verordeningen en gedragscodes.

In de Wet Natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een 'programmatische aanpak'. Een programmatische aanpak kan meerwaarde bieden, bijvoorbeeld bij de vormgeving van een actieve leefgebiedenbenadering op regionaal niveau voor soorten waarvoor dat in het licht van de internationale verplichtingen nodig is. Dit moet leiden tot een meer doelmatige aanpak en tegelijkertijd ruimte genereren voor economische en ruimtelijke ontwikkelingen. Via de programmatische aanpak moet dan zekerheid worden geboden dat het streven naar een gezonde populatie van de betreffende soort niet in het gedrang komt. De programmatische aanpak dient getoetst te zijn aan de criteria voor vrijstelling die voor de betreffende soort(en) is vastgesteld. Indien dat het geval is, kan sprake zijn van een vrijstelling. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk (artikel 3.11).

Ten aanzien van de ruimtelijke ordening en bestendig beheer is per provincie voor een aantal soorten een aparte vrijstellingslijst opgesteld. Het betreft veelal algemeen voorkomende soorten uit het beschermingsregime 'andere' beschermde soorten.

Bescherming Houtopstanden

Voor het vellen van bomen buiten de bebouwde kom in een houtopstand groter dan 10 are of een bomenrij van meer dan 20 bomen, dient dit tevoren te worden gemeld/aangevraagd en is de initiatiefnemer verplicht om hetzelfde areaal te herplanten³. De aanvraag dient als onderdeel van de omgevingsvergunning bij de betreffende gemeente te worden ingediend. Tevens is mogelijk om de aanvraag separaat bij de provincie in te dienen. De provincie bepaalt welke gegevens bij een aanvraag/melding moeten worden aangeleverd.

³ De herplantplicht vervalt voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Ontheffing, vrijstelling en/of vergunning

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten of gebieden, is een vergunning, ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen. Voor handelingen of activiteiten is een ontheffing van de verbodsbepalingen nodig indien:

- Er geen maatregelen mogelijk zijn om het overtreden van de verbodsbepalingen te voorkomen;
- Er geen vrijstelling geldt op grond van een provinciale verordening, gedragscode, beheerplan Natura 2000, programmatische aanpak of een ministeriële regeling.

Voor locatie gebonden ingrepen die in de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) staan vermeld kan de ontheffingsaanvraag worden aangehaakt bij de omgevingsvergunning. Voor initiatieven die niet vallen binnen de activiteiten van een omgevingsvergunning (zoals activiteiten uit de Waterwet, mijnbouwwet etc.) geldt dat een aparte ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming aangevraagd moet worden (naast een mogelijke watervergunning, ontgrondingsvergunning etc.). Als sprake is van een handeling met gevolgen voor beschermde soorten of gebieden waarvoor een omgevingsvergunning nodig is, is het tevens mogelijk dat de initiatiefnemer eerst apart een ontheffing en/of vergunning onder de Wet Natuurbescherming aanvraagt en daarna de omgevingsvergunning.

De gemeente is het bevoegd gezag voor de aanvraag van een omgevingsvergunning. Bij de omgevingsvergunning vindt de natuurtoestemming plaats in de vorm van 'Verklaringen van geen bedenking' (Vvgb). De 'Verklaring van geen bedenkingen' wordt onder de Wet Natuurbescherming afgegeven door de provincie (of in bijzondere gevallen door het Rijk) aan de gemeente. Als er geen Vvgb kan worden afgegeven door de provincie, kan de omgevingsvergunning niet verleend worden door de gemeente.

De eindverantwoordelijkheid voor de aan te leveren informatie ligt bij de aanvrager/initiatiefnemer. Gemeenten zijn als bevoegd gezag omgevingsvergunning er mede verantwoordelijk voor om te beoordelen of een aanvraag omgevingsvergunning compleet is.

Indien (vooraf) een aparte ontheffing soortenbescherming of vergunning gebiedsbescherming in het kader van de Wet Natuurbescherming aangevraagd wordt / moet worden, is de desbetreffende provincie het bevoegd gezag. De provincie zal vervolgens de aangeleverde gegevens toetsen en bepalen of een vergunning, ontheffing dan wel vrijstelling kan worden afgegeven en onder welke voorwaarden.

Een ontheffing (of een vrijstelling) wordt uitsluitend verleend, als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- Geen andere bevredigende oplossing voor handen is;
- Sprake is van een in de wet genoemd belang (zie soortbescherming);
- Geen sprake is van verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.

Om te beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan zal de provincie een toetsing van de belangen en de alternatieven uitvoeren en een ecologische toetsing doen. De termijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 13 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 7 weken.

Indien door een handeling of activiteit verbodsbepalingen overtreden worden, moet door de initiatiefnemer worden aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing(en) is, waardoor de verbodsbepalingen niet overtreden zullen worden. Bij andere oplossingen kan gedacht worden aan alternatieve locaties, een ander ontwerp of inrichting van het plan, of een andere uitvoering van de handelingen.

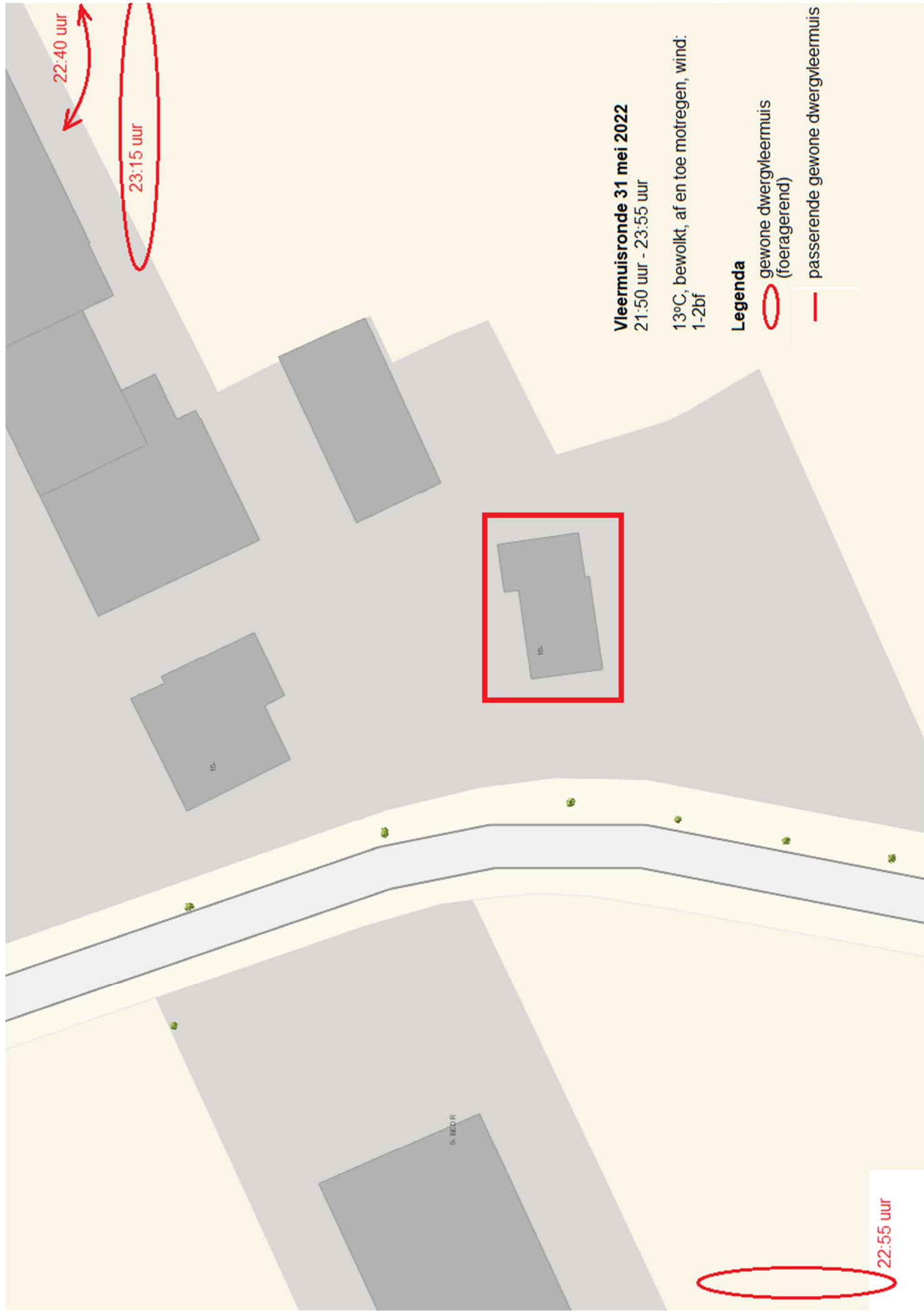
Bij de beoordeling of afbreuk wordt gedaan aan de staat van instandhouding mogen mitigerende en compenserende maatregelen betrokken worden. Uiteindelijk mag het verlenen van de ontheffing geen negatief effect hebben op het voorkomen van de soort. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime. Wettelijk verschilt het toetsingscriterium voor vogels van dat voor overige Europees en nationaal beschermde soorten. Europese jurisprudentie maakt echter duidelijk dat bij afwijkingen onder de Vogelrichtlijn ook gekeken moet worden naar de staat van instandhouding van de populatie vogels.

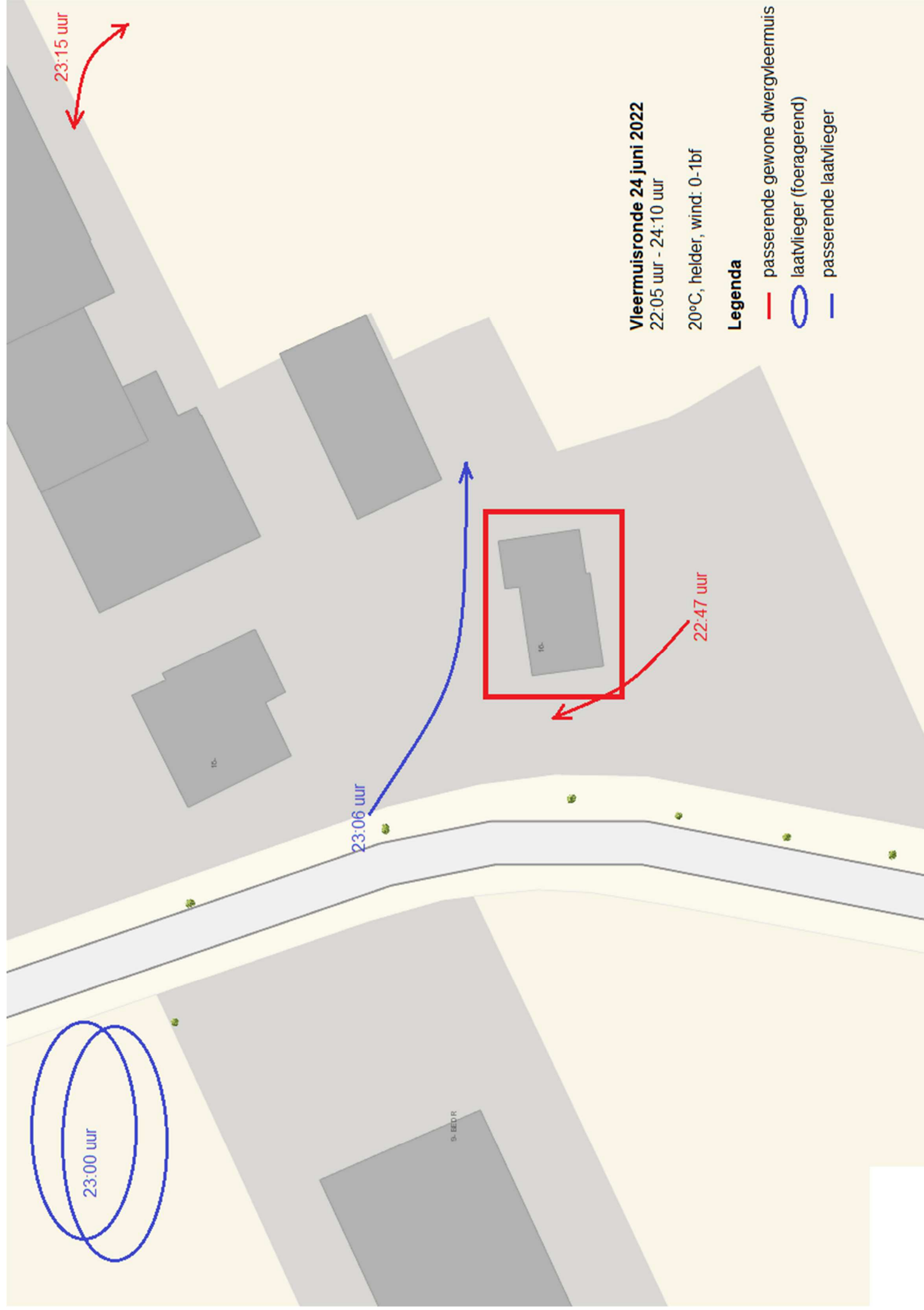

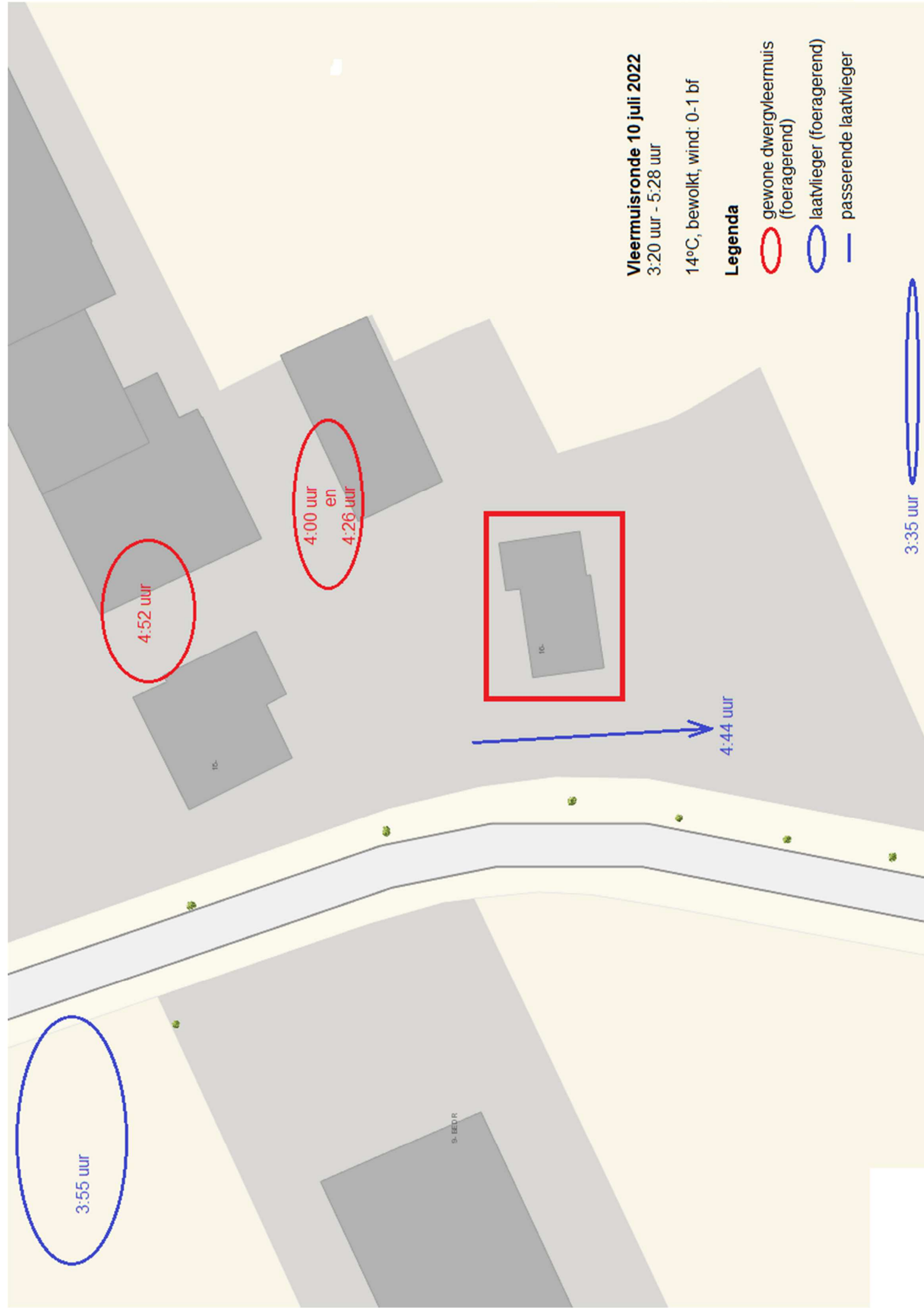
De staat van instandhouding van lokale populaties is meestal niet bekend. De status van de lokale populatie kan afwijken van de landelijke staat van instandhouding of landelijke trend. Hoe minder gunstig de trend en/of staat van instandhouding, des te strenger moet de beoordeling zijn of er toestemming voor de ontheffing kan worden verleend. Bij deze beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve effecten, dus ook met reeds verleende ontheffingen voor dezelfde populaties van de soort.

Bijlage 2. Vleermuiswaarnemingen per veldronde

Vleermuisronde 16 augustus 2022

22:05 - 24:05

21°C, bewolkt, wind: 0-1bf

Legenda

- passerende gewone dwergvleermuis
- ruige dwergvleermuis (foeragerend)
- + werfroep ruige dwergvleermuis
- ✦ paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis
- laatvlieger (foeragerend)
- passerende rosse vleermuis

